

jeg en Enke, som paa andet Aar holder Sengen. Hun har under Arbejdet forløftet sig og kan ikke mere arbejde. Der er endnu 3 ukonfirmerede Børn tilbage. De holde Moderen og Hjemmet oppe, og i dette Hjem, saa fattigt som det er, er der en overordentlig Properhed og Renlighed, det er saa skinnende hvidt alt sammen, men Fattigdom er der alligevel. Hvor have de kæmpet, denne Kvinde og disse Børn! Det ene var meget sygt, var et Barn, som trængte til kraftig Ernæring. Dette Hjem kommer man ikke til Hjælp; Enken gaar forgæves til Institutionerne om Hjælp, hun gaar forgæves til Understøttelsesforeningen i København. De have ingen Penge. Hun gaar ikke til Fattigvæsenet, det vil hun ikke, og Børnene ere enige med Moderen, de ville heller ikke til Fattigvæsenet.

Der bor en Enke i Dannebrogsgade; hun har Kræft, men desuagtet gaar hun ud og arbejder ved Vaskeballien. To af hendes Børn have i de sidste 3 Aar ikke faaet et nyt Stykke Tøj. Der er en anden Enke i samme Hus, som ernærer sig ved Rengøringsarbejde. Hendes Børn ere henholdsvis 10, 7 og 4 Aar. Hun er ogsaa svag, og hendes Fortjeneste er i alt 16 Kr. om Maaneden. Hun giver 12 Kr. i Husleje; hvad der i øvrigt tiltrænges, skulle Børnene skaffe, og de skaffe det. Hendes Mand er død af Tuberkulose. En anden Enke har 6 Børn og tjener 9 Kr. om Ugen ved at flette Rørsæder til en Fabrik. To Maaneder sidste Vinter var hun arbejdsløs. For at tjene denne lille Ugeløn har hun en Arbejdsdag, som strækker sig fra 6 Morgen til 10 Aften. Hun er 51 Aar, men viser sig at være fuldstændig opslidt, slet ikke til noget; om nogle Aar vil man bære hende til Graven, og saa staa Børnene tilbage og skulle klare sig selv. Der er en anden Enke, som har 4 ukonfirmerede Børn; hun har faaet Aarebetændelse efter haardt, staaende Arbejde; hun kan kun paatage sig lettere Arbejde og har saadant lettere Arbejde om Søndagen. Det er Børnene, af hvilke hun har 4, som ernære hende. Men disse Børns Arbejdsdag er — ja, der er en Dreng paa 9 Aar, hvis Arbejdsdag udenfor Skoletiden er 7 Timer.

I Fredericiagade 88 er der en Enke med 4 ukonfirmerede Børn, af hvilke det ene stadig er sygt. Kun et Par Gange om Ugen faa de varm Middagsmad. Hun har aldrig faaet Fattighjælp, hendes Hjem var, da Manden døde, lige saa fattigt som den før nævnte Enkes. Hun har heller

ingen Hjælp kunnet faa nogen Steder. En anden Enke, som har 4 Børn, dør efter 5 Aars frygteligt Slid, der staa de 4 Børn tilbage efter Faderens og Moderens Død. Hvad sker saa? Der sker det, at Bedstemoderen, en fattig Kvinde, som gaar ud og gør rent, tager de 4 Børn til sig og den Dag i Dag underholder dem uden at faa en Øre af det offentlige. Det er Heltemod, som er Beundring værd. Men er det ikke en Skam, at disse 4 fader- og moderløse Børn skulle være tvungne til at ligge en gammel Kvinde til Byrde?

Jeg kunde vedblive at nævne saadanne Eksempler, men jeg ved jo, at Medlemmerne af dette Ting selvfølgelig ikke tvivle om, at der er mange Tusinde Kvinder, som lide Nød. Jeg ved, man erkender, at det er et stort socialt Spørgsmaal, men Enigheden hører op, naar Taleren er om, hvad der skal gøres. Enigheden hører op, naar der er Tale om, hvornaar vi skulle til at løse dette Spørgsmaal. Jeg nærer ikke Tvivl om, at de fleste Medlemmer af dette Ting ville erkende, at den Dag maa komme, da man løser det, enten ved at gennemføre en Lov i Overensstemmelse med det Lovforslag, vi her fremsætte, eller en Lov, som maaske er mere vidtgaaende end denne. Men hvorfor skulle vi da fortsætte med at gøre Uret? Man erkender, at den tilstedeværende Tilstand er daarlig, er uforvarselig, men skulle vi da vedblive med at gøre Uret, fordi Uretten er saa gammel, og fordi den er overgaaet saa umaadelig mange Kvinder og Børn i vort Land?

Hvis dette Samfund var fattigt, kunde man sige: Vi have ikke Raad. Men det er jo ikke Stillingen. Vi have Raad, og jeg vil hævde, at de Penge, her gives ud, ere Penge, som komme igen. Vi vilde skabe en dygtigere og kraftigere Slægt. Hvis vi for Alvor ville bekæmpe Tuberkulose, bekæmpe Sygdomme, bekæmpe Vanførhed, ja, bekæmpe dette, at Børn komme ind paa Forbryderbanen, er der ingen sikrere og bedre Maade end at komme Børnene til Hjælp, komme Enkerne til Hjælp, som sidde tilbage med en Flok ukonfirmerede Børn. Derved skabe vi en bedre og sundere Slægt, som senere er i Stand til at give Samfundet rigelig Rente for, hvad Samfundet har ofret paa dem. Vi bør ikke, synes jeg, kunne afvise denne Sag med, at Samfundet ikke har Raad. Samfundet har ikke alene Raad, men Samfundet har ikke Raad til at lade være med at løse denne Sag.